

DET GRÖNA PARADISET – COSTA RICA

Av Lasse Björngrim, Harads

Costa Rica ligger som en länk mellan Nord- och Sydamerika, ett läge som bidrar både till artrikedomen och till topografin. Här finns allt från tropiska stränder till frodig regnskog. Drygt 850 fågelarter är påträffade i landet, det vill säga nästan en tiondel av världens arter. Av dessa häckar drygt 600 arter, och ytterligare 200 är regelbundna övervintrare eller genomflyttare från Nordamerika. Det finns 400 olika grodarter och reptiler i Costa Rica, av dessa tillhör 220 reptilsläktet. Några av världens giftigaste ormar finns här och flera arter av pilgiftsgrodor. När det gäller pilgiftsgrodorna, så sägs det att en art av dessa har så mycket gift på kroppens utsida, att en lätt beröring av en hand eller fot innehåller nog med gift att ta död på en människa. Costa Rica har sedan länge satsat stort på ekoturism, och i landet finns 46 nationalparker. Till skillnad från de flesta grannländer har Costa Rica en ganska stabil historia. Landet har ingen krigsmakt och har varit förskonat från de revolutioner, militärkupper och inbördeskrig, som härjat i många grannländer.

Vi reste måndag morgon i julveckan till Madrid för byte till ett större flygplan för resan över Atlanten till huvudstaden i Costa Rica, San José. På flygplatsen väntade en minibuss med chaufför för att ta oss från San José till en ort, som heter Tamarindo på Stilla havssidan. Det blev en bilresa som tog nio timmar. Vid hotellet i Tamarindo skulle vår dotter Stina ansluta. Hon hade rest en vecka före oss för att åka runt i Nicaragua och se det landet, innan hon skulle träffa oss. Det visade sig att hon hade kommit till "vårt" hotell endast en timme före oss efter en massa trassel med ständiga bussbyten efter djungelvägar. Med nio olika "kycklingbussar" (gamla pensionerade skolbussar från USA), som lokalbefolkningen åker med mellan olika byar med sina husdjur m m, hade hon åkt. Det var en härlig känsla att se Stina stå på hotellets trappa och skrattande ta emot oss, efter den oro vi hade haft, efter att inte ha hört av henne på en vecka.

Det visade sig att hon hade varit med om flera äventyr, bl a hade en flock apor gått till anfall, när hon paddlade kanot i Lake Nicaragua under hängande lövverk vid en ö.

Tamarindo är en trevlig by med fin sandstrand, som är berömd för sina vågor och fina surfing. Andra dagen i Tamarindo hyrde vi en 38 fots båt med skeppare för att fånga, som vi hoppades, någon stor tonfisk eller svärdfisk. Med i båten var en fransk skeppare, Nicolas, vår son Niclas, Daniel (min brorsson från Stockholm) och jag. Ganska omgående såg vi

delfiner runt båten som höll samma hastighet som båten, utan några som helst problem. När vi efter en timmes båtfärd på Stilla havet, gjorde i ordning fyra kraftiga båtspön för att påbörja fisket, dök plötsligt flera valar upp kring båten, det var en art av späckhuggare. En fantastisk dag till havs blev det, men fisket var inte lätt. En femkilos "Skip Jack Tuna" var det enda vi fick, men många kraftiga hugg och fiskar som gick upp i luften långt bakom båten efter rusningar och tjutande rullar, och så plötsligt lossnade de från kroken.

Vi hade fem fina dagar med fiske ute till havs, där vi förutom alla olika delfiner och valar också såg en stor orm nära båten en bit ut till havs. En dag åkte vi ut till ett ställe i djungeln, där man kunde färdas högt uppe mellan trädkronorna sittande i en sele under en vajer, som man hängde och åkte i ca 50 m till nästa trädkrona, och så höll man på tio "stationer". Detta kallas Canoepyng. Utsikten var fantastisk och vi såg många apor och fåglar, när vi åkte där bland trädkronorna ca 25 m upp.

Vid vårt lilla hotell i Tamarindo låg en halvtam stor leguan (ca 1,5 meter lång med svans) på en stor gren och sov varje dag med benen hängande ned på varje sida om grenen.

Julafton firade vi på stranden och såg solen gå ned i Stilla havet. Juldagsmorgonen skulle vi åka vidare till San José och sedan till Corcovado, som är en nationalpark med orörd djungel.

Vi färdades genom landets centrala vulkaniska bergskedja och passerade palmlundar och enorma bananplantager. När vi närmade oss Lake Arenal, landets största sötvattenssjö, såg vi vulkanen Arenal på långt håll bland molnen som omger den. Den är en av världens mest aktiva vulkaner, som är 1633 meter hög och har en 140 m djup krater. Efter över 400 år i stillhet hade Arenal ett kraftigt utbrott i juli 1968. Sedan dess sprutar den lava kontinuerligt, dock i betydligt mindre skala. Vegetationen börjar komma tillbaka på delar av slutningarna och på kvällen lyser den glödande lavan som ett otroligt fyrverkeri. Vi stannade och badade i de varma källorna Eco Termales, innan vi åkte vidare till San José, där vi övernattade innan färden gick vidare till Sierpe, där vi sedan åkte båt till Corcovado.

Bilresan till Sierpe morgonen därpå gick mot de höga bergen, som omger San José. Sakta klättrade vi timme efter timme högre och högre upp efter en fantastiskt vacker bergskedja, där vi stundtals färdades på över 2000 m höjd med moln nedanför oss. När vägen till slut började slingra sig ned mot slättlandet mot Sierpe, passerade vi stora ananasodlingar.

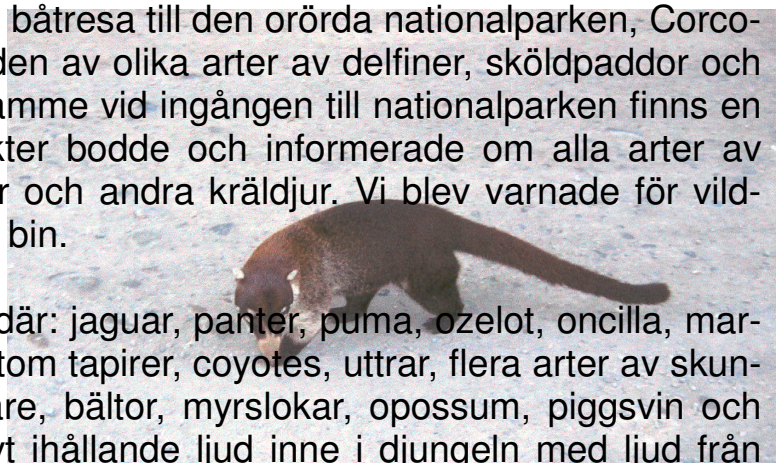
Sierpe visade sig vara en mindre by med en stor flod, där all båttrafik gick ut mot havet via ett vindlande deltalandskap med olika arter av krokodiler och mängder av vadarfåglar och flamingos, som när det var ebb gick efter flodbankarna och letade sig mat. Fyra timmars båtresa, först efter floden och sedan längs med kusten, och hela tiden ett evigt parerande efter stora vågor, klarade vår båtförare galant. Väl framme vid campen, som låg vid stranden, möttes vi av trevliga människor, bofasta på platsen, som visade oss runt och vilka tält vi skulle bo i. Kvinnorna fick blommor i håret, samma seder som på öarna längre ut i Stilla havet.

Första morgonen var helt otrolig med apor, som började vråla och tjattra redan vid gryningen. Därefter satte arapapegojorna in med läten, som en blandning mellan våra kråkor och skator. När det hade ljusnat så pass att man såg någonting utanför tältduken, fick vi se flera arter av kolibris stå still i luften med snabba vingslag vid stora blommor i några buskar. Där fanns det också stora fjärilar i olika färger. De största var blåa och i storlek som kolibris, t o m något större än en del av dem.

Vid vår strand, där campen låg, finns en bäck med klart och kallt vatten, som kommer från en kalkälla längre in i djungeln. Men i en djup håla, där bäcken rundar vår tältcamp, fanns en liten krokodil, som låg och solade på dagarna helt orädd. De bofasta indianättlingarna berättade att krokodilhonorna placerade ut sina babykrokodiler i små vattendrag, för att de inte skulle bli uppätta av stora vuxna krokodilhannar. Vid korta utflykter i vårt närområde, såg vi flockar av papegojor i olika storlekar och två arter av tukaner med sina enorma näbbar i gult och rött.

Så var det dags för en lång båtresa till den orörda nationalparken, Corcovado. Båten följdes hela tiden av olika arter av delfiner, sköldpaddor och flockar av pelikaner. Väl framme vid ingången till nationalparken finns en stor byggnad, där parkvakter bodde och informerade om alla arter av djur, fåglar och olika ormar och andra kräldjur. Vi blev varnade för vildsvin, ormar och aggressiva bin.

Det finns sju olika kattdjur där: jaguar, panter, puma, ozelot, oncilla, margay och jaguarundi. Dessutom tapirer, coyotes, uttrar, flera arter av skunkar, tvättbjörnar, sengångare, bältor, myrslokar, opossum, piggsvin och hjortar. Det var ett intensivt ihållande ljud inne i djungeln med ljud från fåglar, apor och insekter. Vi hade en oerhört kunnig guide med oss, som hade råkat ut för många otroliga och till viss del obehagliga händelser under sina djungelturer med besökare. Bl a hade en smal och lång orm släppt från en gren och bitit sig fast i handen på honom. Ingen i gruppen vågade hjälpa honom att ta lös ormen, fast han bedyrade att den var

ofarlig. Problemet var att ormen försiktigt skulle tas loss utan att tänderna skulle gå av och en del av någon tand bli kvar i handen med infektion och blodförgiftning som följd.

Vi såg färggranna och skygga fåglar inne bland grenverken i djungeln, som snällt satt kvar, så länge man bara inte rörde kameran. Det påminde lite om "Kalle Anka" på julafton, när Kalle skulle fotografera.

Efter en lång dag i djungeln återvände vi med båten till campen. Näst sista dagen fick Niclas en stor Jack Crevalle, när vi var ute med vår kapten och skulle ordna middags-maten. De vanligast förekommande fiskarna var olika Jacks, tonfiskar och snappers. Var man ute efter svärdfisk, blue marlin, guldmakrill eller sailfish, så fick man gå längre ut till havs – ett väldigt tålamodskrävande fiske och kanske framför allt väldigt dyrt.

Så var det dags för vår resa tillbaka till Sierpe. Det var tidig morgon och rätt vattenstånd för att ta sig tillbaka in från havet till flodmynningen med höga vågor, där vår båt med exakt rätt hastighet skulle vara på en vågtopp och rida på den in till säkrare vatten en bit in i floden. Det var åter en fantastisk uppvisning av en skicklig båtförare. Allt gick bra och efter tre timmar var vi åter vid kajen i Sierpe.

Niclas med middagsmaten

Efter en tids väntande dök vår chaufför upp med minibussen för att ta oss till San José och därefter över till karibiska sidan, åter en bilresa högt uppe på bergskammar med tät djungel långt nere i djupa dalar. Man kunde inte låta bli att tänka på att om vi skulle åka av vägen, skulle knappast någon hitta igen oss där, djupt nere i dalgångarna.

En dag efter att vi lämnat Stilla havssidan var vi så framme vid Puerto Viejo på den karibiska sidan. Vid Puerto Viejo var det en avslappnad attityd, "manjanaliv". Människorna var väldigt olika dem på Stilla havskusten både till sätt och till utseende. Vi såg många fåglar här i alla regnbågens färger samt uttrar, tvättbjörnar och fyra olika arter av apor. En morgon hade en sängångare gått ner från ett träd alldeles där vi bodde i en bungalow. Det berättades för oss att de går ner en gång i veckan för att göra sina behov och blir då ett lätt byte för rovdjur och halvilda hundar. En kväll innan vi skulle gå ut och äta middag, får jag se en grön liten groda, med ett utseende som pilgiftsgrodorna vi hade blivit varnade för, klättra på väggen i vårt kök, där det var fullt med insekter, kackerlackor och spindlar, som små ödlor i vanliga fall höll efter. Vi hämtade hjälp för att få bort grodan, för vi ville inte gå och lägga oss i mörkret senare på kvällen med vetskap om att eventuellt en pilgiftsgroda for runt i vår stuga. Men det visade sig, när expertis anlände, att det var en vanlig lövgroda med

likadana tår och sugkoppar på fötterna som pilgiftsgrodorna har. Samma dag hade en ca två meter lång orm passerat vid vår ingång till bungalowen när vi var borta, och som blivit sedd av ett indiskt par, när de passerat vår bro.

Vi hyrde cyklar de fem dagar vi var kvar i Karibien. Näst sista dagen åkte vi till en strand med vit sand, som var känd som den finaste stranden efter hela kusten. Den heter Manzanilla beach. Tidigt på morgonen därpå skulle vi till flygplatsen i San José för hemresa till Sverige via Panama och Madrid. Jag och alla andra i sällskapet återvänder gärna till Costa Rica och då framför allt till Corcovado och boendet i djungelcampen. Men resten av resan var också fantastisk med varma källor och vulkaner och denna otroliga mångfald. Det finns någonting för alla.

Det enda jag skulle göra annorlunda är att lämna bomullskläderna hemma och ta med syntetiska kläder, som torkar snabbt och inte möglar. Dessutom borde man ha vattentät kamera för att kunna använda i alla situationer.

Foto: Lasse Björngrim